

NYA

KUSTBON

Prenumerationspris:

 $\frac{1}{2}$ år Ekr. 2:—
 $\frac{1}{2}$ " " 1:—

Estlandssvensk tidning

Utgivare och redaktör: N. Blees, Rütli 9, Tallinn

Pren. pris till utlandet:

 $\frac{1}{2}$ år Ekr. 3:—
 $\frac{1}{2}$ " " 1:50

Världspressens samling i Finland.

Den 9—11 juli hade journalister från alla Europas hörn samlats till Helsingfors till en internationell journalistkongress. Finland fick stå för värdskapet och den omständigheten har i H:fors väckt stor tillfredsställelse. Även gästerna ha varit mycket nöjda och belåtna. Representerarna ha livligt diskuterat olika viktiga spörsmål, bl. a. frågan om hotad pressfrihet, som var föremål för allas oro och omsorger.

Vilken stor betydelse, vilken stor makt pressen har framgår kanske tydligast av Finlands statsminister Kivimäkis tal. Minister K., som höll öppningstalet till de omkring ett åttiotal församlade journalistdeltagarna, sade bl. a.:

“Mina damer och herrar! Jag vet icke, om det finnes någon annan makt i världen, som har samma förmåga, samma möjligheter att bearbeta, förändra, skapa opinionen som tidningspressen. Som enskilda personer kunna ni, journalister, med edra osignerade artiklar, vikas äganderätt icke ens alltid tillerkännes er, vara obemärkta, samlade representera ni en mäktig faktor, som är skrämmande, om den förstör och söndrar, och välsignelsebringande, om den höjer och bygger upp. Denna makt, som ni representera och vilken är en historisk internationell stormakt, om den är enhällig, kan icke ignoreras nu för tiden, då staterna, ej heller de största, undgå svåra omstörtningar, då det ena partiet misstror det andra, den ena medborgaren den andra, den

Vi vädja till våra medhjälpare att stöda “Nya Kustbon” genom att insända meddelanden från landsbygden.

Läsarna uppmanas att tillställa redaktionen ännu obetalda prenumerationsavgifter för 1935 och isynnerhet detta års andrahälvsavgifter.

Red.

ena nationen den andra. Ni representera en makt, som nu skapar historia, en makt att utså misstroende, som kan hota mänskligheten med fördärv, en makt att uppbygga förtroende, som är den enda vägen till räddning. Mina damer och herrar, jag vet, att syftet med FIJ framför allt är att vaka över tidningsmännens yrkesintressen. Det är en utomordentligt viktig uppgift. Men jag vet även, att en oberoende ekonomisk ställning är blott en av de förutsättningar, som göra tidningsmannen kompetent för sin höga uppgift, och jag vet att ni själva äro fullt på det klara med detta. Som en av era aktuella programpunkter står skyddandet av ordets frihet, knytandet av internationella band och förbindelser och höjandet av journalisternas yrkesmoral, om vilket tanken på pressens hedersdomstol bär vittnesbörd. Personer, vilka sammanträda för att lägga råd om sådana angelägenheter hälsar Finland med glädje välkommen och är stolt att få ha dem här som gäster.”

“Estniska barn i ryska skolor”.

Frågan angående barnens undervisning diskuteras i våra dagar mera än annars, och här i

Estland håller man strängt fast vid principen att undervisningen måste meddelas varje barn på dess eget modersmål. Grundlagsenligt ha också alla minoriteter här i landet egna skolor, där undervisningsspråket är resp. minoritets. Men det kan ibland i ett land med flera språkgrupper förefalla svårt att avgöra, vilket språk som skall betraktas som barnets modersmål, om t. ex. föräldrarna tillhöra olika nationaliteter, t. ex. om barnets pappa är ryss och mamman tyska. Därför ha också statsmyndigheterna utfärdat förordningar huru bör förfaras i dylika fall. I de flesta fall få föräldrarna själva avgöra och bestämma barnets undervisningsspråk, d. v. s. de kunna endast välja emellan faderns eller moderns nationalitet och sätta barnet i motsvarande skola — icke i någon annan minoritets skola. Estnisk skola kan däremot varje barn, till vilken minoritet det än hör, obehindrat besöka. I ett fall få föräldrarna icke enligt överenskommelse sams emellan bestämma barnets nationalitet, nämligen om fadern är este. Då räknas också barnet till den estniska nationaliteten, även om modern tillhör annan nationalitet och hemspråk är moderns.

Est. B.

Mot dessa förordningar försynas dock icke så litet. Under rubriken "Estniskabarn i ryska skolor" framhåller "Päevaleht" i en artikel för den 11 juli med rätta, att varje estniskt barn borde besöka estniskspråkig skola. Det heter, att "läsningen i modersmålets skola otvivelaktigt är både lättast och naturligast. Endast om undervisningen meddelas på modersmålet kan barnet utan vidare uppfatta ämnet då däremot en undervisning, som meddelas på av barnet inlärt främmande språk är förenat med sådana svårigheter som att barnet först i tankarna måste översätta det som läses till modersmålet, och dessutom är en sådan undervisning tidsödande".

Enligt Päevaleht borde föräldrar för länge sedan insett fördelarna av undervisningen i modersmålets skola, men det oaktat besöka ännu i våra dagar flera estniska barn ryskspråkiga skolor. Tidningen anser, att åtgärder borde vidtagas för avhjälpande av denna olägenhet.

"Med all säkerhet" — tillägger tidningen — "utövar den främmande skolan även på estniska barn främmande inflytande och vi förryska på så sätt vår ungdom ännu i dag, då vår republik redan är 17 år gammal, och därtill sker denna förryskning t. o. m. på statens bekostnad".

Päevaleht meddelar i samma artikel även statistiska uppgifter på antalet estniska barn, som besöka ryskspråkiga skolor, som här återges.

I den lilla staden Petseri besöka 24 estniska barn ryska skolor, i Tartu 66, i Narva 51. Förutom estniska barn besökas ryska skolor dessutom av en del andra nationaliteter: ingermanländare, litviner, tyskar, judar o. s. v. Sammanlagt besöktes ryska skolor i Estland under läsåret 1934/35 av hela 442 icke-ryssar.

Detta är en olägenhet, som tidningen anser att man borde råda bot för.

Estlandssvenskarnas jordbrukarstämma.

Att kulturarbetet bland estlandssvenskarna i största utsträckning sammanfaller med uppbyggandet av lantbefolkningens näringsliv och hela den folkupfostran som erfordras för att

stärka den lilla stammen i dess strävan att hinna fatt det estniska huvudfolkets allmänkulturella försprång, torde numer vara klart för en var i det estlandssvenska problemkomplexet tillräckligt insatte. Och liksom Birkas kan betecknas som hjärtat i det både praktiska och ideella arbetet på skapandet av en livsduglig svensk lantsfolksskulturer i Estland så blir också denna anstalt för det seende ögat och det kännande hjärtat hela den estlandssvenska kulturlängans nervcentrum.

Under senaste sommar tyckas de folkunderhållande och turistdragande festligheterna i Svensk-estland tendera till alltmer växande omfång över hela det svenska bosättningsområdet. Denna glädjande livaktighet lämnar dock rum för en undran varför det verkligt livscentrala i det estlandssvenska folkets liv därvid så litet kommer till synes. Jag menar härmed att lantbefolkningens jordbrukarsträvanden i sin propaganda icke i tillbörlig utsträckning förmått ikläda sig den publikdragande dräkt, som i Sverige under senare år givit en glans av festlighet och ungdomsglädje åt det praktiska arbets evangelium och den därpå byggande folkkulturen.

Alltmer saknar man en Birkasfest, som verkligen förmår göra denna anstalts dominerande betydelse i den estlandssvenska kulturkampen fullt klar och begriplig både för gemene man och de turistskaror från Sverige och Finland, som för vart år allt talrikare söka sig fram till de estlandssvenska bygderna.

Tiden tyckes numer vara inne att tänka på nödvändigheten att låta jordbrukarfolkets propaganda skapa den folkfest på Birkas som skulle bli årets stora upplevelse. En kombination av jordbrukarungdomens tävlan i lantlivets praktiska ting, en svenskhetens jordbrukarutställning och en allmän svensk sommarfest som ger varje ålder, infödingar och främlingar, ett vackert och eggande minne som en milsten på vägen framåt.

I Sverige har den organiserade jordbrukarungdomen förstått att som bl. a. plöjnings- och mjölkningstävlingar i hög grad livliga intresset för bondens arbete och göra detta till en glädje.

Jag tänker mig att ett dylikt program i viss mån ginge att förverkliga även här om ock i mycket mindre skala.

På Birkas gård finnes plats och möjligheter nog för en omfattande estlandssvensk årlig jordbrukarstämma av solenn prägel. De både för deltagare och åskådare verkligt roliga plöjnings- och mjölkningstävlingarna skulle gå ganska lätt att anordna, och de priser som behövdes skulle nog inte vara så svåra att anskaffa. I samband med dylika praktiska tävlingar kunde man gärna få se en liten estlandssvensk utställning av kreatur och jordbrukets andra produkter. Och liksom i Sverige brukligt är skulle anordnas en ram av festlig underhållning, i vilken plats skulle inrymmas både för ideell förkunelse och olika folkförströelser. En dylik Birkasfest, ordnad med litet förstånd och förståelse för uppgiften skulle ingalunda draga några betydande kontanta kostnader och skulle i hög grad egga individen att anstränga sig en smula för det stora gemensamma målet. Diplomet för skicklighet i lantmannens arbete skulle snart bli ett uppskattat erkännande för livsduglig svenskhetssträvan.

Denna Birkasfest, denna i viss mån ungdomsbetonade jordbrukarstämma skulle enligt min övertygelse bli det bästa sättet att sporra svenskarna till ökad livaktighet och ge även den turistande främlingen en inblick i resultatet av sista årets arbete. Kortfattade, belysande föredrag skulle på varje stämma klargöra den agrara kulturkampens resultat och jordbruksstammen framalstra en svenskhetens anda, där handlingen och endräktens samverkan mer än hitills finge komma till heders på första platsen.

I år är det naturligtvis för sent att sätta i gång. Man behöver nog vintern att förbereda ett dylikt företag. Mitt på högsommaren — mellan höbärgning och rågplöjning kommer en bondens relativa arbetspaus. Sätt då i gång med årets jordbrukarstämma på Birkas! Vad som behövs av dragare och mjölkkor för tävlingarna utöver gårdens eget bestånd kunde lätt nog ställas till förfogande i trakten.

Vid svenska skolhusets i Vippal invigningsfest den 16 juni 1935.

Vippal, bygd med gamla minnen,
Som ha eldat våra sinnen.
Här vår sång i dag skall klinga,
Dig vår hälsning vi nu bringa.

Dina åkerfält och gårdar,
Dina svedjeland och vårdar, —
Allt är heligt för vårt minne,
Allt har eldat hjärta, sinne.

Bygd, med gamla svenska anor,
Du fått vandra egna banor.
Dina byar äro glömda,
Dina öden voro gömda.

Du fått skörda frost på hårdnen,
Skörda ensamhet på färdnen
Tills omsider dagen grydde,
Då din gärning framgång prydde.

Land från uddar bort till moar,
Land med skogar, vikar, åar,
Land med Näs- och Kålviksstränder —
Överallt bo svenska fränder.

Ano, du den starka kvinnan,
Med det tappra hjärtat innan,
Du var stark, där många veko
Dina handtag aldrig sveko.

Gammal bygd och gamla minnen
Elde ständigt unga sinnen.
Aiboundom värde branden,
Värde skolan här vid stranden.

A. Samberg

"Ve, skall Vippal bygd stå öde.
Deras svenskar äro döde.
Blodet, känner jag, vill stanna."
Själva du sa' de orden sanna.

"Modersmål och stam skall äras,
Svenskars arv av svenskar bäras."
Det var summan av din lära.
Därför vi i dag dig ära.

Du bar facklor fram om andra.
Vi, som du, bort framåt vandra.
Runor skrev du i vårt hjärta,
Vilka alltid lyse bjärta.

Bygd med kära gamla gårdar,
Namn, som lysa lik som vårdar.
Mätte dagen gry omsider,
Då man säga kan om tider:

Det är sång i dina skogar,
Det är lek på dina logar.
Alla dina spöken flydde,
Dina framtidsdrömmar grydde.

Han, som vårdar höga värden.
Värde stammen uppå färdnen,
Att dess gärning, om ock ringa
En gång måtte skörda bringa.

Jag tror icke dylika jordbru-
karstämmer äro kända i Estland,
varför vår svenska stam därtill
finge tillfälle att taga ett för he-
la landet intressant initiativ.

Det skulle glädja mig om den-
na tanke bleve förstådd i byg-
derna. Både Birkas och Nya
Kustbons redaktion står nog gär-
na till tjänst för klarläggande
och vägande diskussion i äm-
net.

Kohila i Juli 1935.
Carl Mothander.

Sprängar Pudifers skatt.

Knappast någostans i världen
torde minnet av Kung Carl den
unge hjälte vara så levande i
folket som utefter den marsch-
led hans lilla armé använde på
det berömda tåget från Peraus
hamn till Narva. Senhösten år
1700. Skulle allt vara historiskt
som folksången har att berätta
om unge kungens upplevelser,
mätte hären ha tågat fram med
en låghalt snigel fart. Ty legio
äro de intermezzon man ännu får
sig till livs då man blivit för-
trogen med det inbundna estniska
lantfolket.

Därför ställer jag mig också
litet tvivlande beträffande vår
stora Carl XII: s sten här på
Tois borta i björkhagarna mot
Kangro. Visserligen bjuder den
klubbstolsliknande urholkningen
uppe på blocket en bekväm ut-
siktsplats över det arkadiskt
sköna landskapet, och det hade
väl varit likt unge kungen att
som hans senfödde landsman stiga
upp i sadeln och ta ett steg över
på blocket. Men knappast torde
han ha ridit flera km. på sidan
om stora färdevägen bara för
att vila eller ta sig en lur på
marschen.

Då hyser jag mer tillit till den
andra sägen som knyter sig till
det stora granitblocket i Kangro
hage, sägen om en gulds katt
som under det stora nordiska
kriget grävts ner under stenen.
Det skulle ha varit den dåva-
rande ägaren till Tois och andra
kringliggande domäner, de vid-
sträckta jordagods som sedan
den grå baltiska medeltidens för-

sta morgonstrimma befunnit sig
i ätten Wrangels ägo och som
en gång i tiden också hört till
fältherren Carl-Gustaf Wrangels
arv och ägo, som vid moskovi-
ternas härjningar i trakten år
1709 grävt ner vad han ägde av
guld och silver innan gården
brändes. Men som godsherrn
bevisligen kom igen och återupp-
byggde sitt hus torde han nog
själv ha tagit hand om sin skatt
om ingen dessförinnan förekom-
mit honom.

Om också vi här på gården
tagit ryktet om den stora famil-
jeskatten med stoiskt lugn, så
lämnade det dock aldrig sprän-
gar Pudifer någon ro. Ty när
han sommartid om lördagskväl-
larna tog sig sin sedvanliga rond
utåt hagarna för att ostörd töm-
ma byxfickans plunta och njuta
sommarnattens ljumma ro under
någon yppig hasselbuske, dik-
tade han allehanda visor om
denna skatt och om kung Carls
fejder mot ryssen. Ty sprängar
Pudifer var traktens bard, en
storsångare inför Vår Herre, eu
livsglädjens trubadur som gav
ett rosenrött inslag i det vardags-
grå folkets liv.

Särskilt denna sommar då han
haft hand om nyodlingosarbetena
i Kangro hage och låtit stubb
och sten yra gladeliga i luften
rumsterade ryktet om skatten
svårliga i hans hjärna.

Midsommaren är en farlig tid
för sångare och poeter. Ho kan
väl sova den solide medborgarens
sömn då natten står så dröm-
mande trolsk över hagarna?
Inte sprängar Pudifer åtminstone.
Ty så länge helgens inköpta
"asunikar" — de så lätthalsade
små farliga kvartarna — ännu
räckte, var trubaduren en nat-
tens irrande riddare och hans
fröjdefullt smattrande tenor an-
gav ständigt sprängarnas uppe-
hållsort i Juninatten.

På tredje dagens kväll, då
hustrun just kom tillbaks från
kvällsmjölknings vid halvtiodra-
get, hörde hon sin man slå näven
i köksbordet och utbrista. Nu
eller aldrig! Och därmed fyllde
ha en 10 kilos mjölpåse med
gul amonit, slängde spett, spade

Nästa nummer av "Nya Kustbon" utgives
i början av september.

och hacka över axeln och vinglade iväg i sin älsklingsriktning åt Kangrohället.

Det var sista gången någon såg sprängar Pudifer här i livet. Ty då jag i soluppgångens kyliga stund vaknade vid en övermänsklig hejaresmäll och med vår förvaltare, vällovliga herr Hans Pakk, hastigt cyklade bort mot Kangro hage för att se vad för ett oherrans liv där månade vara löst, befanns några röda fläckar på björkarnas vita stammar och några otäcka köttslafsor på haselsnåren kring Kung Carls sten vara det enda som återstod av sprängar Pudifers jordiska. Men där det väldiga blocket legat var nu ett gapande hål och vitt omkring hade stora granitflak grävt sig ner i jorden efter singlande färd genom luften.

Det var inte svårt att rekonstruera katastrofen. Ty den som i nyktra vardagslivet sett sprängar Pudifer som en ål rinna från stubbe, från sten till sten och med sin evigt glimmande papyross av hemmaodlade blader tända väl dussinet och mer ödesutmanande korta stubinstumpar medan hans trumpettenor i sommarens livsövermod skallade kring backarna förstår man nog att tredjedagsnattens asunikglädje kommit honom att än mer knappa in på säkringens sekunder. Och när tio välpackade kilo amonit slänger ett flertonsblock i luften blir det en jätteknull inför vilken allt stoft är intet.

Egentligen var det en något makaber begravning som ägde rum på Hagers gamla kyrkogård. Ty i den kista kring vilken en talrik menighet stod i djup rörelse och änkan och de tre barnen snyftade på bondfolkets stilla sätt, låg det bara ett fångblodsölade björkbarksstycken och hopklibbade hassellöv.

I Kangro hage smälla väl alltjämt skotten medan stubb och sten ryka i luften. Men hagen ligger glädjelöst grå mitt i solbaddet och trumpen försiktighet har efterträtt sprängar Pudifers skändligt övermodiga livsbejakande tenorskall.

Jag har lagt ett fång röda rosor på min vän Pudifers grav, ty rött må väl vara en sprängares färg men också den sorglöst glada livsbejakningens.

Frid över sprängar Pudifers minne! Nu sjunger ingen truba-

dur mer här ute bland det vardagsgrå folket.

Carolus.

Beskattningsförslaget godkänt.

Vid regeringens senaste sammanträde godkändes det i ekonomiministeriet utarbetade förslaget till omorganisation av beskattningen.

Enligt planen höjes affärsskatten för bl. a. pappers-, gummi- och textilindustrin på följande sätt: för pappersindustrin från 0,7 % till 2,5 %, för gummi-, linne- och ylleindustrin från 0,7 % till 2,25 %, för bomulls- och konstsilkeindustrin från 0,7 % till 3,5 %. Med denna skatt hoppas man erhålla en merinkomst av 750,000 kronor. Trots att skatten höjes, få fabrikanterna icke höja prisen på sina produkter. Om de höja prisen, kommer ekonomiministeriet att bevilja importlicens för utländska produkter för att reglera prisen. Med denna åtgärd har ekonomiministern bl. a. för avsikt att samla medel för en reservfond till statskassan och förhindra alltför stor kapitalinvestering för nämnda industrier.

Minister Oksala besöker Tallinn.

Den 27 juli på morgonen anlände Finlands försvarsminister Oksala med ett finländskt militärflygplan till Tallinn. Försvarsministern välkomnades i flyghamnen av garnisonschefen i Tall. general Brede. Finlands sändebud, minister Hynninen, chefen för luftvärnet, överste Tomberg m. fl. Minister Oksala avlade besök hos det högsta militärbefälet och intog kl. 5 te hos överbefälhavaren general Laidoner. På kvällen var minister Oksala estländske försvarsministern Lills gäst. På söndagen fortsätter minister Oksala till Lettland.

Italiensk-abessinska konflikten.

Italienska regeringen anholder om detaljerade upplysningar från Genève. Italienska regeringen har meddelat folkförbundet, att avgörandet, huruvida Italien skall bli representerat vid det stundande råds-mötet, beror på Abessiniens svar

Söndagen den 11 aug. kl. 3 e. m. anordnas å Väike Pakrisaar (Lilla Rågå)

svensk folkfest

till fromma för ortens bygdemuseum.

Medverkar bl. a. rektor P. Söderbäck etc . . .

Bland deltagarna ett 30-tal ungdomar från Sverige.

Alla välkomna!

på de italienska noterna av den 14 och den 23 juli.

Italienska regeringen utber sig vidare noggranna upplysningar, om dagordningen för råds-mötet endast kommer att omfatta diskussion av de direkta förlikningsförhandlingarna och utseende av en femte skiljedomare för Ual-Ual-intermezzot. Skulle detta program överskridas förbehåller sig Italien rätt att taga ställning till frågan om representation vid råds-sammanträdet.

Haile Selassie övertygad om seger. Kejsaren av Abessinien har för Paris Soirs enskilde korrespondent bl. a. förklarat, att en civilisation av Abessinien icke kunde brutalt påskyndas av en annan makt utan fara för vissa andra land. Abessinien behöver en långsam utveckling. På intet villkor kunde han tillåta ett brutalt ingripande av en utländsk makt i syfte att påskynda denna utveckling. Kejsaren är övertygad om att ett krig mellan Italien och Abessinien skulle sluta till nackdel för Italien. Han påpekade också att Italien redan nu förlorat mycket folk genom sjukdomar, och att Italien ifyller dessa luckor med infödingar från Somaliland och Eritrea. Man torde dock kunna ställa i tvivels-mål dessa infödingars lojala förhållande till den italienska armén då det är fråga om att kämpa mot rasfränder.

Kritiska ögonblicket onsdag kl. 17. Inom folkförbundskretsar framhålls att endast rådet äger befogenhet fastställa sin dagordning och detta sker alltid i ett enskilt sammanträde före det officiella sammanträdet. Man anser därför att en italiensk represen-

tant bör delta i det enskilda sammanträdet och framlägga sin regerings ståndpunkt. Det kritiska ögonblicket blir därför onsdag kl. 17.

"Folkförbundet får ej avvärja krig med krig." Vid en av konservativa partiet anordnad festlighet i Southampton på lördagen höll lordsigillbevararen, lord Londonderry, ett anförande, i vilket han bl. a. yttrade, att folkförbundets uppgift är att fredligt bilägga internationella konflikter, icke att avvärja krig med krig. Om det kommer till krig, har förbundet misslyckats i sitt högsta åliggande, ehuru det ändå kan ha betydelse genom att begagna sitt inflytande som medlare och begränsa katastrofen.

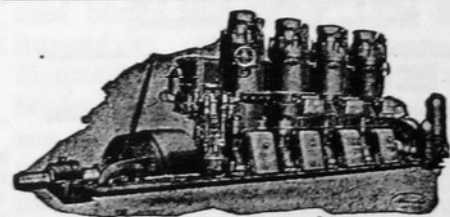
Offensiven förmodas först rikta sig mot Addis Abeba. Echo de Paris' Romkorrespondent försöker utgrunda vilka strategiska planer Italien kommer att följa i händelse av ett krig mot Abessinien. Han tar bl. a. för givet att Italien först kommer att utföra ett långt angrepp från Eritrea i riktning mot Addis Abeba och i anslutning till denna manöver smärre flygmaskinsangrepp i syfte att bryta fiendens moraliska motstånd. Han tvivlar dessutom inte på att Italien kommer att hemföra segern men han räknar med stora offer från italiensk sida och ett hårdnackat motstånd av Abessinien.

Ohygglig explosion i Italien: 30 döda. En motsvarighet till den fruktansvärda explosionskatastrofen i Rheindorf inträffade

på lördagen i den norditalienska staden Varese, där ammunitionsfabriken Taino tillhörande koncernen Compagnie Generale Explosive Monsione, sprang i luften. Dödsoffrens antal uppgår till över 30, varjämte ett 20-tal personer svårt skadats.

Det är mycket möjligt att de omkomnas antal i verkligheten är mycket större, ty uppröjningsarbetena äro ännu ej avslutade. Den fabriksbyggnad, där explosionen inträffade, har jämnats med jorden.

Fabriken som sysselsätter omkring femhundra, huvudsakligen kvinnliga arbetare, tillverkar bland annat bomber och handgranater för italienska armén. För närvarande arbetades dag och natt. Huru olyckan uppstått är ännu ej bekant. Detonationerna som hördes vida omkring voro så våldsamma att fönsterrutorna i den närmaste omgivningen sprungit sönder.

RÅOLJEMOTORER

SKANDIA-VERKEN A.-B.

LYSEKIL

Byggnadsfirman ANDERS DIÖS

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktar, Transportapparater, Lastningselevators, Rullager, Rallvagnshjul, Kokillgods, rekommenderas.

AKTIEBOLAGET

ÅBJÖRN ANDERSSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Mamnanrop: Gjuteriet

HANSA

STOCKHOLM

Aktiekapital och reservfond
Kr. 6.000.000

FÖRSÄKRING

Avdelningskontor i Reval:
Jaani Tán. 11

OBS.!

All korrespondens bör numera adresseras: "Nya Kustbon" eller N. Blees, Tallinn.

Red.

A-B „EESTI AGA“

Tallinn, Vene 11-a. Tel. 441-33.

FABRIKATION:

av syr- och acetylgaser.

FÖRSÄLJNING

av svets-, skär- och lötbrännare
alla reservdelar samt diverse metaller och pulver därtill

ACETYLENGAS, STRÅLKASTARE OCH
SIGNALAPPARATER.

SKOLA FÖR SVETSARE.

FÖRSTA INHEMSKA
FÖRSÄKRINGS - AKTIEBOLAGET

EESTI LLOYD

GRUNDAT ÅR 1919

TALLINN, PIKK 11

EGET HUS. TEL. 430-08, 448-94.

**Liv-,
brand-,
olycksfalls-,
inbrotts-,
glas- &
transportförsäkring**

Glöm ej

att Ni inbesparar 20% av arbetstiden om Ni använder

ORSA vedsågblad

Efterfråga dessa i närmaste järnaffär
Tillv: A/B ORSA Sågbladsfabrik,

Ensamförsäljare:

Birger Olssons Järnhandel, Orsa.
Tel. Namnanrop. Telegramadress:
Järnbirger.

Gör Edra inköp av
MJÖLK och MEJERIPRODUKTER
någon av våra butiker. Långtidspasteuriserad
mjölk och prima mejerismör.
Jönköpings Mejeriförening.

AXEL JOHANSSONS
CHARKUTERIAFFÄR, TRANÅS
Rekommenderas. Uppköper Fläsk, Kalv,
Får, Ägg, Smör, Levande slaktdjur.
Telefon 173, Telefon 404.

TAGE HÅKANSSONS
Konditori, Kafé och Wienerbageri Kloster-
gatan 10 - Lund
Rekommenderas
Tel.: Konditoriet 603, Brödbutik. 360

Hotel BORÅS
Rekommenderas.
Vördsamt G. Persson.

Vid besök i Kalmar köpas
CHARKUTERIVAROR
fördelaktigast hos
CARL JOHANSSON
Larmgat. 40, Kalmar. Tel. 12, 10 42.

SPARBANKEN I KARLSERONA
Grundad 1827.

Betalar högsta ränta å insatta medel.
Utlämnar lån på förmånliga villkor.

Norrtälje stads och Mellersta
Roslagens Sparbank.

hålls öppen varje helgfri dag kl. 10 f.m. — 2 e.m.
Gottgör högsta gällande ränta

E. Petterssons
Möbleringsaffär
Etabl. 1876 GÄVLE Tel. 324 o. 1206 MÖBLER
och MATTOR.

Förstklassiga varor från
Hälsingborgs Mjölcentral
Försäljningsställen i alla stadens delar

VEGA

separatorn är enkel, lättskött, renskummande
och slitstark. Lämnar sina köpare största till-
fredsställelse och valuta. Priset billigt.
Agenter antagas.

Eskestuna Separator A.-B. ESKILSTUNA

Reserverad annonsplats!

Bästa drivkraft för fartyg
av alla slag är

Marin- J. M. June-
motorer Munktell
A.-B. JÖNKÖPINGS MOTORFABRIK
Tel. 197 89/— JÖNKÖPING — Telegr. Motor

A.-B. A. P. JONSSON & Co.
Storgatan 25 * Västervik
Telefoner 57, 373 och 1001. Kontor Stadens och
ortens största parti- och minutaffär i Järnva-
rubranchen

ewe
margarin
hög kvalitet
lågt pris

Vart ska' jag gå för att få de bästa och billi-
gaste charkuterivarorna!

Jo till
Einar Johanssons
Charkuteriaffärer
Johannesborg 6, Torget. S. Långg. 26.
Tel. 1582. Kalmar. Tel. 1452.
Gör ett besök och Ni blir belåten!

A.-B. LYNCKES SÖNER
Fiskebäckskil.
Konservfabrik för inläggning av finare
anjovis och sillkonserver. Tel. 15

HUSMÖDRAR!
Begar alltid Hyllans mejeriprodukter
ÅKARP
Smör, Mjölk & Gräddor.

FERD. AHLSTRÖM
Fläsksalteri och Charkuteriaffär
Tel. 43 00 Norrköping Tel. 2 40
Kött-, Fläsk- och Charkuterivaror
iparti och minut

ÖSTBERGS KONDITIONER
Stadens äldsta och bästa. Firman grund. 1872.
Östra Storgatan 9, tel. 131 och 18 25
Västra Storgatan 3, tel. 6 04.
Frukost- och Lunchbrickor.
JÖNKÖPING.

E. W. Just
Blekeri - Färgeri - Merserisation
Tel. 1 48 BORÅS Tel. 21 48

A.-B. GESTRIKLANDS YLLEFABRIK
JÄRBO
FILTAR VADMAL SPORTTYGER

BURE AKTIEBOLAG **BURE**
(Skellefteå distrikt)
Tillverkar och försäljer:
Sågade och hyvlade TRÄVAROR, LÄDBRÄ-
DER samt vit MEKANISK MASSA

SVEABLANDNING
Rostkaffet i blågula påsarna
tillfredställer alla i parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B. GÄVLE

TRELLEBORGS STUVERI A.-B.
TRELLEBORG
Medlem av Södra Sveriges Stuvareförb.
Telegr.-adr. „Stuveribol.“ Tel. 5 56

Olofströms

Rostfria Kockkärl
rekommenderas

Kinnaströms Väveri A.-B. Kinna
Randiga och rutiga bomullstyg, Bomullsfla-
nell, Crepe-Frottéer, Poplin, Silkesblustyg
Zefyr, Bolstervar, Cover, Coat, Jacquardbolster
Kadetttyg, Möbiltyg.

KUMLA SKOFABRIK
Riks. 54 KUMLA Riks. 54
Rekommenderar sin tillverkning av Grövre o.
Finare SKODON.

Herdina Lindebergs eftr.
Inneh.: Anna Sultan
Stora Torget 3. Linköping Tel. 178
1:sta kl. Konditoriserering
Försäljning av: Choklad, Konfekt,
Bakelser och Småbröd.
Beställningar emottagas.

GEFLE NYA STUVERIAKTIEBOLAG
Gävle
Medlem av Norrlands Stuvareförb.
Telegramadr.: Stowing. Tel. 277

Besök Värnamo!

OTTO JANSSENS SKOFABRIK
Jakobsdal JÖNKÖPING Telefon 23
Randsydda skodon, Mans- och Goss-
skodon, Slitstarka. Goda passformer.
Efterfråga J—sons skodon. Bör finnas i alla
välsorterade affärer.

DAVIDS JÖGREN
Byggmästare
Tel. 58. Strängnäs.
Utför Nybyggnader och Reparationer. Ritnin-
gar, Kopieringar och Kostnadsberäkningar
Kontrollantskap samt Värderingar.

DEN GYLDENE FREDEN
vid Järntorget, Stockholm
Tel. 10 80 29

ESKILSTUNABODEN
Parti- och Minutförsäljning av: Huskvarna Jakt-
och Salongsgevä. Bil- och Cykelgummi, Cykel-
delar. Sportartiklar. Fiskredskap. Bosättnings-
artiklar. Kuvertsilver. Järn- & Byggnadsmaterial.
Välsorterat lager. Låga priser.
Tel. 28, 34. August Johan. on. Växjö.

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR
JÄRNVÄGSRESTAURANTEN
VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständig
spritservering. Förstklassig musik. På som-
maren enda platsen i staden för härlig
parkservering. God plats för bilar.

Aktieb. LUDVIG SVENSSON
KINNA
rekommenderar sinna välkända till-
verkningar.

KÖTT-, FLÄSK- & CHARKUTERIVAROR
köpas bäst och billigast i
Liljebergs slakteriaffär
Tel. 389. Mariefred

STARKAST och BILLIGAST
äro de äkta Svenskullsvoror som tillverkas vid
Aktiebolaget Fors Ullspinneri, Nyköping
Prover å jakt-, sport- och uniformstyg
sändas på begäran.
Kemisk tvätt och Obs.! Kommissionär
skönfärgning utföres. på alla större platseer

Gävle Manufaktur A/B
STRÖMSBRO Sverige
Nät till fiskare. Rekommenderas

är namnet, som garanterar verklig
kvalitet å plogar och plogdelar

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt,
Norrköping. Tel. 1249.
Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselin, stadskemist.

MJÖLK är både mat och dryck
och det hälsosammaste av alla födoämnen
HALMSTADSORTENS MEJERIFÖRENING

Landaortens Mejeriförening,
LUND, tel. 123, 1500
Rekommenderar
sina förstklassiga mejeriprodukter.

Prima PORTLAND CEMENT
från
A/B Gullhögens Bruk, Skövde.